

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MVCRX00U7SRB prvotní identifikátor

odbor bezpečnostní politiky
Nad Štolou 3
Praha 7
170 34

Č. j. MV-137546-2/OBP-2011

Praha 13. prosince 2011
Počet listů: 4

Poskytnutí informací podle zákona 106/1999 -ČR a ICC

K č. j.: --

K Vaší žádosti o informace ze dne 1. prosince 2011, kterou jsme obdrželi dne 9. prosince 2011, uvádíme následující:

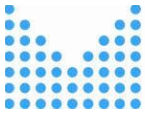
a) formálně

Nejprve je třeba uvést, že na formulaci českého postoje ke změnám Římského statutu se podílí jako hlavní gestor Ministerstvo zahraničních věcí. Případné obecnější dotazy proto doporučujeme směřovat tam, zejména s přihlédnutím k tomu, že ČR dosud nezaujala ke změně článku 8 tohoto statutu definitivní stanovisko, tedy nerozhodla o jeho ratifikaci (zatím tak ostatně učinilo pouze San Marino).

Uvádíte konkrétně, že vás v souvislosti s úpravami Římského statutu zajímá stanovisko zpracovávané Ministerstvem vnitra k použití specifických nábojů v policejní praxi. Proto tuto žádost nepostupujeme Ministerstvu zahraničních věcí.

Ministerstvo vnitra své dílčí pozice formulovalo v této věci několikrát, zpravidla na různých jednáních nebo v rámci vyjádření k různým návrhům před konáním konference v Kampale. Podle zákona o svobodném přístupu k informacím (§ 2 odst. 3) se ovšem povinnost poskytovat informace netýká „dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací“. Stanovisko k možným budoucím rozhodnutím, případně k výkladům v budoucnu platných pravidel, je přitom nepochybně součástí množiny informací uvedené v předmětném ustanovení.

Ministerstvo vnitra se však svou pozicí netají a není nutno jej žádat podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

b) věcně

Návrhy na úpravu článku 8 Římského statutu (ŘS) jsme posuzovali zejména z hlediska žádoucí policejní praxe, která musí odrážet ochranu základních práv a svobod v podmínkách nasazení donucovacích pravomocí.

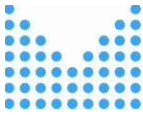
Z tohoto pohledu lze pozitivně hodnotit určité zasazení belgického návrhu na změnu článku 8 Římského statutu do patřičných souvislostí, zejména prostřednictvím definic prvků skutkové podstaty a preambule (recitály sedmý a devátý rezoluce RC/Res.5).

Bez těchto vyjasnění by se belgický návrh článku 8 odst. 2 písm. e) bodu xiv) mohl týkat například i slzného plynu nebo jiných dráždivých látek, které běžně nemají dusivé nebo toxické účinky s následkem smrti nebo vážného poškození zdraví, a belgický návrh článku 8 odst. 2 písm. e) bodu xv) by se mohl týkat jakéhokoli použití tříštivých nebo zplošťujících se střel, nikoli pouze těch, která zbytečně zvyšují utrpení nebo zraňující účinek.

Policie ČR používá zásahové výbušky obsahující *slzný plyn* či *kouřové* zásahové výbušky při zásazích např. na stadionech, proti demonstracím extremistů nebo k zakouření prostoru při zásahu proti pachatelům v uzavřeném prostoru. Zásahové výbušky patří mezi donucovací prostředky upravené v zákoně o Policii, ze své povahy nejsou zbraněmi a nemají smrtící účinky. Proto se považují za adekvátní prostředky pro zajištění vnitřního pořádku a znovunastolení bezpečnosti.

Náboje, na které se vztahuje belgický návrh, jsou v současné době legálně používány zásahovými jednotkami policií většiny demokratických států. Navíc například náboje s tvrdým pláštěm, který zcela nezakrývá jádro, patří mezi střelivo, které se legálně vyrábí a prodává především k loveckým účelům. Navrhované ustanovení by tak zřejmě nemělo žádný vliv na chování nestátních aktérů v ozbrojeném konfliktu, neboť se jedná o střelivo relativně velmi dostupné a rozšířené, přičemž jej širší veřejnost nevnímá jako nezákonné.

S ohledem na potřeby bezpečnostní praxe je v celém světě již několik desetiletí používáno střelivo s účinkem optimalizovaným pro policejní nasazení. Primárním atributem tohoto střeliva je zvýšení *zastavovacího účinku*, tedy schopnosti okamžitě ochromit zasaženou osobu tak, že není schopna jakékoliv další (ani podvědomé) akce. V současnosti se používá již střelivo s účinky optimalizovanými ve více parametrech (zastavovací účinek, průbojný účinek na definované cíle, eliminace rizik pro další osoby v operačním prostoru atd.). Účel tedy spočívá jak v dosažení žádoucí efektivity zásahu, tak i v *minimalizaci nebezpečí pro nezúčastněné osoby*. (Použití nevyhovujícího střeliva by tak bylo nebezpečné dvěma způsoby – pachatele by někdy bylo nutno zasáhnout vícekrát, a ohrožení nezúčastněných osob by se zvýšilo.) Policie ČR v současnosti používá řadu technických prostředků, které jsou v kolizi s navrhovaným textem (např. náboje ráže 9×19 se střelami ACTION 4 a 5, náboje ráže 5,56×45 Sellier & Bellot se střelami Racehead, náboje ráže 308 NORMA Diamond Line se střelou Sierra a další).

Lze shrnout, že policejní použití těchto prostředků a zbraní (či střeliva) se odehrává v rámci běžného života vysoce zranitelné civilní společnosti proti pachatelům konkrétní trestné činnosti. Policejní zásah by měl za těchto podmínek rizika minimalizovat, nikoli naopak.

Jsme si vědomi, že použití zplošťujících se střel nemá být zakázáno v situaci „vnitřního nepokoje a napětí, doprovázeného sporadickými násilnými akty“, ale má být zakázáno pouze ve vnitřním „délétrvajícím ozbrojeném konfliktu“. Hranici mezi oběma situacemi však lze stěží považovat za jasnou a vyhovující z hlediska právní jistoty. Nelze zejména očekávat, že bude panovat shoda v tom, zda již nějaké násilné akty přestaly být sporadické a přerostly v ozbrojený konflikt. Podle sedmé preambule se článek 8 ani po doplnění nemá vztahovat na tzv. „situace vynucování práva“, tedy na policejní činnost. To je ovšem zajištěno jen odkazem na situaci „ozbrojeného konfliktu“, nejde tedy o vymezení samostatné ani pozitivní.

USA a Izrael učinily prohlášení, že předmětný zločin nemá obyčejovou povahu. Ministerstvo vnitra požádalo o zajištění znění výkladových prohlášení Francie a Kanady k tomuto článku, ty však dodnes Ministerstvo zahraničních věcí nedodalo.

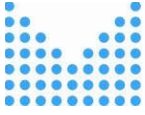
Z těchto důvodů existují vážné pochybnosti o přesném smyslu navržených ustanovení, respektive o mezích legálního použití vnitrostátním právem – z dobrých důvodů – dovolených donucovacích prostředků a typů střeliva.

vnitrostátní právní úprava

Podle § 51 a násl. zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky mohou policisté za podmínek zde uvedených používat donucovací prostředky, mezi které se řadí i slzotvorné, elektrické nebo jiné obdobně dočasně zneschopňující prostředky, jakož i zásahové výbušky (§ 52 písm. b/ a l/ téhož zákona).

Podle § 110 zákona o Policii jsou policisté oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených jiným právním předpisem²⁹⁾ a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu³⁰⁾.

²⁹⁾ Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o

živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.³⁰⁾ Zákon č. 310/2006 Sb., o nakládání s bezpečnostním materiálem.

Kromě toho zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu výslovně stanoví, že se nevztahuje na policii. Viz jeho § 1 odst. 2: "Zákon se nevztahuje, není-li dále stanoveno jinak, na a) zbraně, střelivo a munici, které jsou nabývány nebo drženy ve výzbroji ozbrojenými silami České republiky¹⁾, **bezpečnostními sbory**^{1a)}, Vojenským zpravodajstvím^{1b)} nebo ozbrojenými silami aneboa jsou určeny k plnění jejich úkolů,"

Proto může policie používat i střelivo, které by z hlediska zákona o zbraních bylo řazeno mezi střelivo zakázané, tedy kategorie A dle § 4 písm. b) č. 1. a 2:

" Zbraněmi kategorie A jsou

...

b) střelivo

1. se střelou průbojnou, výbušnou nebo zápalnou,
2. pro krátké kulové zbraně se střelou šokovou nebo střelou určenou ke zvýšení ranivého účinku,"

c) závěrem

Případné další dotazy k tématu jsou, v rámci působnosti odboru bezpečnostní politiky, připraveni zodpovědět JUDr. Benedikt Vangeli (benedikt.vangeli@mvcz.cz) a Mgr. Petr Habarta (petr.habarta@mvcz.cz). Uvítáme proto, pokud se budete obracet přímo na ně pomocí e-mailu.

Mgr. Martin Linhart
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Petr Habarta tel. č.: 974 832 779 e-mail: petr.habarta@mvcz.cz